

Pro

Chapter 1

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

1 מִשְׁלֵי מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן-דָּוִד מְלֶכֶת יִשְׂרָאֵל:
Mithali Mithali za-Sulemani mwana-wa Daudi mfalme-wa Israeli
[H8010](#) [H4912](#) [H3478](#) [H4428](#) [H1732](#)

Mithali za Solomoni mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli:

2 לְדַעַת חֵכְמָה וּמוֹסָר לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה:
kujua hekima na-mafundisho kuelewa maneno-ya ufahamu
[H3045](#) [H2451](#) [H4148](#) [H0995](#) [H0561](#) [H0998](#)

Kwa kupata hekima na nidhamu; kwa kufahamu maneno ya busara;

3 לְקַחַת מוֹסָר הַשְׂכָּל וּמִשְׁפָּט וּמִיִּשְׁרָיִם:
kupokea mafundisho ya-busara haki na-hukumu na-unyofu
[H3947](#) [H4148](#) [H6664](#) [H4339](#) [H4941](#)

kwa kujipatia nidhamu na busara, kufanya lililo sawa, haki na bila kupendelea;

4 לְתַתּוֹת לְפִתְאִיִם עֲרֻמָּה לְנֹעֵר רַעַת וּמִזְמָה:
kutoa kwa-wajinga werevu kwa-kijana maarifa na-busara
[H5414](#) [H6195](#) [H5288](#) [H1847](#) [H4209](#)

huwapa busara wajinga, maarifa na akili kwa vijana;

5 יִשְׁמַע אִשְׁמַע חָכָם וַיִּוָּסֵף לָקַח וּנְבוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה:
Asikie mwenye-hekima na-aongeze elimu na-mwenye-ufahamu mwongozo apate
[H8085](#) [H2450](#) [H3254](#) [H3948](#) [H0995](#) [H8458](#) [H7069](#)

wenye hekima na wasikilize nao waongeze elimu yao, wenye kupambanua na wapate mwongozo;

6 לְהַבִּין מִשְׁלֵי וּמְלִיצָה דְבָרֵי חֵכְמִים וְחִידוֹתָם:
kuelewa mithali na-fumbo maneno-ya wenye-hekima na-mafumbo-yao
[H0995](#) [H4912](#) [H4426](#) [H1697](#) [H2450](#) [H2420](#)

kwa kufahamu mithali na mifano, misemo na vitendawili vya wenye hekima.

7 יִרְאֵת יְהוָה רֵאשִׁית מוֹסָר וְהוֹדָה חֵכְמָה וּמוֹסָר אֱוִילִים בָּזוּ:
Kumcha Yahwe mwanzo-wa maarifa hekima na-mafundisho wapumbavu wanayadharau
[H3374](#) [H3068](#) [H7225](#) [H1847](#) [H2451](#) [H4148](#) [H0191](#) [H0936](#)

פ

Kumcha Bwana ndicho chanzo cha maarifa, lakini wapumbavu hudharau hekima na adabu.

8 שָׁמַע שָׁמַע בְּנֵי מוֹסָר אָבִיךָ וְאַל-תְּשִׁיחֵ תוֹרַת אִמְךָ:
Sikia mwanangu mafundisho-ya baba-yako usiiache na-usiache sheria-ya usiiache mama-yako
[H8085](#) [H4148](#) [H0001](#) [H0408](#) [H5203](#) [H8451](#) [H0517](#)

Mwanangu, sikiliza mwongozo wa baba yako, wala usiyaache mafundisho ya mama yako.

9 וְכִי לֹא תִי תַּיִן הֵם לְרֵאשִׁית לְגִרְגָּתֶיךָ:
kwa-maana taji la-neema ni kwa-kichwa-chako na-mkufu kwa-shingo-yako
[H3880](#) [H2580](#) [H1992](#) [H1621](#)

Hayo yatakuwa taji la maua la neema kichwani pako, na mkufu wa kuipamba shingo yako.

בְּנֵי אִם- יִפְתּוּדָה חֲטָאִים אֶל- תִּבְאֵהוּ : 10
usikubali usikubali wenye-dhambi wakushawishi kama Mwanangu
[H0014](#) [H0408](#) [H2400](#)

Mwanangu, kama wenye dhambi wakikushawishi, usikubaliane nao.

אִם- יֵאמְרוּ לְכָה אֲתָנוּ נִאֲרָכָה לְדָם נִצְפְּנָה לְנִקְי חָנָם : 11
bure kwa-asiye-na-hatia tujifinye damu tuvizie pamoja-nasi Njoo wakisema kama
[H2600](#) [H6845](#) [H1818](#) [H0693](#) [H0854](#) [H3212](#) [H0559](#)

Kama wakisema, "Twende tufuatane; tukamvizie mtu na kumwaga damu, njoo tukavizie nafsi isiyo na hatia;

נִבְלָעִם כִּשְׂאוֹל חַיִּים וְתַמִּילִיפּוּ כִּיּוֹרְדֵי בּוֹר : 12
shimoni kama-washukao na-wakamilifu wakiwa-hai kama-kuzimu Tuwameze
[H3381](#) [H8549](#) [H7585](#) [H1104](#)

tuwameze wakiwa hai kama kaburi, wakiwa wazima kama wale wanaotumbukia shimoni.

כִּל- הוֹן יִקָּר נִמְצָא נִמְלָא בְּתֵינּוּ שְׁלָל : 13
nyara nyumba-zetu tutajaza tutapata ya-thamani mali kila
[H7998](#) [H4390](#) [H4672](#) [H3368](#) [H1952](#) [H3605](#)

Tutapata aina zote za vitu vya thamani na kujaza nyumba zetu kwa nyara.

גּוֹרְלָךְ תַּפִּיל בְּתוֹכֵנוּ כִּס אַחַד יִהְיֶה לְכֻלֵּנוּ : 14
kura-yako itupe kati-yetu mfuko mmoja utakuwa kwa-sisi-sote
[H3605](#) [H1961](#) [H0259](#) [H3599](#) [H8432](#) [H5307](#) [H1486](#)

Njoo ushirikiane nasi, vitu vyote tutakavyopata tutagawana."

בְּנֵי אֶל- תֵּלְךָ בְּדַרְךָ אֲתָם מִנְעַ מְנִיבְתָם : 15
kutoka-njia-yao mguu-wako uzuie pamoja-nao katika-njia usiende usiende Mwanangu
[H7272](#) [H4513](#) [H0854](#) [H1870](#) [H3212](#) [H0408](#)

Mwanangu, usiandamane nao. Usiweke mguu wako katika njia zao,

כִּי רְגִלֵיהֶם לָרַע יִרְוּצוּ וְיִמְהָרוּ לְשִׁפְדָה דָם : 16
kwa-maana miguu-yao kwa-uovu hukimbilia na-huharakisha kumwaga damu
[H1818](#) [H8210](#) [H7323](#) [H7272](#)

kwa kuwa miguu yao hukimbilia kwenye dhambi, ni wepesi kumwaga damu.

כִּי- חָנָם מִזְרָה הַרְשָׁתָה בְּעֵינֵי כִל- בְּעַל כִּנְף : 17
kwa-maana bure hutandazwa wavu machoni-pa mwenye mabawa
[H3671](#) [H1167](#) [H3605](#) [H7568](#) [H2219](#) [H2600](#)

Tazama ni jinsi gani ilivyo kazi bure kutandaza wavu wakati ndege wote wanakuona!

וְהֵם לְדָמָם יֵאָרְבוּ יִצְפְּנוּ לְנַפְשָׁתָם : 18
Nao kwa-damu-yao huvizia hujificha kwa-nafsi-zao
[H5315](#) [H6845](#) [H0693](#) [H1818](#) [H1992](#)

Watu hawa huvizia kumwaga damu yao wenyewe; hujivizia tu wenyewe!

יִקָּח : בְּעֵלֵינוּ נִפְשָׁה אֶת- בָּצַע בָּצַע כִּל- אֲרָחוֹת כֶּן : 19
inachukua wenye-hayo uhai-wa inachukua tamaa atamaniaye kila njia-za Hivyo-ndivyo
[H3947](#) [H1167](#) [H5315](#) [H0853](#) [H1215](#) [H1214](#) [H3605](#) [H0734](#)

Huu ndio mwisho wa wote ambao wanajipatia mali kwa hila; huuondoa uhai wa wale wenye mali.

קולָהּ:	תָּזַן	בְּרַחֲבוֹת	תְּזַנָּה	בְּחַיִּים	חֲכָמוֹת	20
sauti-yake	hutoa	katika-viwanja	hupiga-kelele	nje	Hekima	
	H5414	H7339		H2351	H2454	

Hekima huita kwa sauti kuu barabarani, hupaza sauti yake kwenye viwanja vikubwa;

תֹּאמַר:	אִמְרֵיהָ	בְּעִיר	שְׁעָרִים	בְּפִתְחֵי	תְּקַרָּא	הַמֵּיֹוֹת	בְּרֹאשׁ	21
husema	maneno-yake	katika-mji	malango	penye-milango-ya	huita	wenye-kelele	juu-ya	
H0559	H0561		H8179	H6607	H7121	H1993		

kwenye makutano ya barabara za mji zenye makelele mengi hupaza sauti, kwenye malango ya mji hutoa hotuba yake:

חֲמַנְדֵי	לְצִוֹן	וְלְצִיִּים	פְּתֵי	תֵּאֱהָבוּ	פְּתֵי־	וּמְתֵי	עַד-	22
wanapenda	dhihaka	na-wenye-dhihaka	ujinga	mtapenda	wajinga	hata-lini	Hata-lini	
	H3944	H3887		H0157		H4970	H5704	
				דַּעַת:	יִשְׁנֹאוּ-	וְכִסְיִלִּים	לְהֵם	
				maarifa	wanachukia	na-wapumbavu	kwao	
				H1847	H8130	H3684	H1992	

“Enyi wajinga, mtang’ang’ania ujinga wenu hadi lini? Mpaka lini wenye mizaha watafurahia mizaha, na wapumbavu kuchukia maarifa?”

אוֹדִיעָה	רוּחִי	לְכֵם	אֲבִיעָה	הִנֵּה	לְתוֹכְחָתִי	תְּשׁוּבוּ	23
nitawajulisha	roho-yangu	kwenu	nitawamwagia	Tazama	kwa-karipio-langu	Geukeni	
H3045	H7307		H5042	H2009		H7725	

אֲתֵכֶם:
ninyi
[H0853](#)

דְּבָרֵי
maneno-yangu
[H1697](#)

Kama mngekuwa mmeitikia karipio langu, ningekuwa nimemimina roho yangu kwenu na kuwafahamisha maneno yangu.

מְקַשֵּׁיב:	וְאֵין	וְיָדִי	נְטִייתִי	וְתִמְאָנוּ	קָרָאתִי	יַעַן	24
aliyesikiliza	wala-hakuna	mkono-wangu	nilinyosha	na-mkakataa	niliita	Kwa-sababu	
H7181	H0369	H3027	H5186	H3985	H7121	H3282	

Lakini kwa kuwa mlinikataa nilipowaita na hakuna yeyote aliyekubali niliponyoosha mkono wangu,

אֲבִיתֶם:	לֹא	וְתוֹכְחָתִי	עֲצָתִי	כָּל-	וְתַפְרְעוּ	25
hamkutaka	hamkutaka	na-karipio-langu	shauri-langu	yote-ya	na-mkapuuza	
H0014	H3808		H6098	H3605		

kwa kuwa mliyapuuza mashauri yangu yote na hamkukubali karipio langu,

פְּחָדְכֶם:	בָּבֶא	אֲלֵעַן	אֲשַׁחַק	בְּאִדְכֶם	אֲנִי	נָם-	26
hofu-yenu	utakapokuja	nitadhihaki	nitacheke	katika-msiba-wenu	mimi	Nami-pia	
H6343	H0935	H3932	H7832	H0343	H0589	H1571	

mimi nami nitawacheke katika maafa yenu, nitawadhihaki wakati janga litawapata:

כְּסוּפָה	וְאִדְכֶם	פְּחָדְכֶם	וְכִשׁוּאָה	כְּשׁוּאוֹהַ	בָּבֶא	27
kama-tufani	na-msiba-wenu	hofu-yenu	kama-dhoruba	kama-dhoruba	utakapokuja	
	H0343	H6343		H7584	H0935	

וְצוּקָה:
na-shida

צָרָה
dhiki

עַלְיֶכֶם
juu-yenu

בָּבֶא
utakapokuja
[H0935](#)

יֵאֲתָה
itakapokuja
[H0857](#)

wakati janga litawapata kama tufani, wakati maafa yatawazoa kama upepo wa kisulisuli, wakati dhiki na taabu zitawalemea.

יִמְצְאֵנִי:	וְלֹא	יִשְׁחַרְנֵנִי	אֶעֱנֶה	וְלֹא	יִקְרְאֵנִי	אֲזִי	28
hawatanipata	wala-hawatanipata	watanitafuta	sitajibu	wala-sitajibu	watakaniita	Ndipo	
H4672	H3808	H7836		H3808	H7121		

“Ndipo watakaniita lakini sitawajibu; watanitafuta lakini hawatanipata.

לֹא	יְהוָה	וַיִּרְאֶת	דַּעַת	שָׁנְאוֹ	כִּי-	תַחַת	29
hawakuchagua	Yahwe	na-kumcha	maarifa	walichukia	kwa-sababu	Kwa-sababu	
H3808	H3068	H3374	H1847	H8130		H8478	

בְּחֵרוֹ:
hawakuchagua
[H0977](#)

Kwa kuwa walichukia maarifa, wala hawakuchagua kumcha Bwana,

תּוֹכַחְתִּי:	כָּל-	נְאֻמוֹ	לְעֵצְתִּי	אָבוֹ	לֹא-	30	
maonyo-yangu	yote	waliyadharau	shauri-langu	hawakutaka	Hawakutaka		
		H3605	H5006	H6098	H0014	H3808	

kwa kuwa hawakukubali mashauri yangu, na kukataa maonyo yangu,

יִשְׁבְּעוּ:	וּמְנַעֲצִיתֶם	דַּרְכֵם	מִפְרִי	וַיֹּאכְלוּ	31
watashibishwa	na-mashauri-yao	njia-yao	tunda-la	Kwa-hivyo-watakula	
H7646	H4156	H1870	H6529	H0398	

watakula matunda ya njia zao, na watashibishwa matunda ya hila zao.

תֹּאבְדֶם:	כְּסִילִים	וְשִׁלוֹת	תִּתְרַגְּם	פְּתִינָם	מְשׁוֹבֶת	כִּי	32
utawaangamiza	wapumbavu	na-ustawi-wa	kutawaua	wajinga	kugeuka-kwa	kwa-maana	
H0006	H3684	H7962	H2026		H4878		

Kwa kuwa ukaidi wa wajinga utawaua, nako kuridhika kwa wajinga kutawaangamiza.

פ	רָעָה:	מִפְתָּד	אִשְׁאֲנִי	בְטַח	יִשְׁכֹּן-	לִי	וְשִׁמְעֵ	33
—	ubaya	bila-hofu-ya	na-atatulia	salama	ataishi	mimi	Lakini-anisikilizaye	
		H6343	H7599	H0983	H7931		H8085	

Lakini yeyote anisikilizaye ataishi kwa usalama, atatulia, bila kuwa na hofu ya madhara.”